

Warszawa, dnia 7 listopada 2021 r.

L. Dz. 037/KIPA/2021

Szanowny Pan
Radosław Śmigulski
Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej

Szanowny Panie Dyrektorze,

dziękujemy za zaproszenie do rozmowy o przyszłorocznym kształcie Programów Operacyjnych i w odpowiedzi na otrzymany dokument pn. *Lista proponowanych zmian do Programów Operacyjnych Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej na rok 2022 – zmiany w stosunku do PO PISF 2021* prosimy o przyjęcie opinii producentów zawierającej postulaty i uwagi do przedstawionych nam kierunków modyfikacji programów operacyjnych. Jednocześnie pozwalamy sobie wskazać propozycje zmian, odnoszących się do PO PISF, które nie znalazły się w dokumencie. Uwagi zostały przygotowane w porozumieniu z innymi organizacjami producenckimi, stąd zbieżność meritum i formy.

POPISF 1 PRODUKCJA FILMOWA:

Ad 2) **Tryb naboru i wyboru wniosków PO Produkcja filmowa dla Priorytetów I-XI;**
II. Zasady ogólne dla Priorytetów I-XI,
pkt 4 (str. 21)

Przedstawione zmiany do POPISF2022 zakładają wprowadzenie dodatkowego obowiązku raportowania danych statystycznych w postaci karty statystycznej załączanej do raportu końcowego. Będziemy wdzięczni za doprecyzowanie **o jakiego rodzaju raportowanie chodzi**, jaki będzie zakres zbieranych danych oraz w jakiej formie mają one być prezentowane. Wyjaśnienia wymaga również jaki będzie wpływ tego załącznika na przyjęcie bądź nie, raportu końcowego składanego przez Beneficjenta. **Przedstawienie tego zapisu w obecnej formie utrudnia merytoryczne odniesienie się do tej zmiany.** Jednocześnie zwracamy uwagę, że zakres i forma raportowania danych statystycznych są czynnikami wpływającymi na poziom kosztów, które będą powstawać w związku z tworzeniem kart statystycznych po stronie producentów.

Ad 3) **Tryb naboru i wyboru wniosków dla Priorytetu I Rozwój projektu,**
pkt 3 (str. 32)

Proponowana zmiana wyznacza dobry kierunek i z pewnością przyczyni się do usprawnienia działania na linii producenci – Instytut. Proponujemy jednak by w Programach Operacyjnych było zapisane, że **przesłane wezwanie do korekty jest ostateczne i wiążące dla Instytutu.** W chwili obecnej Beneficjenci otrzymują szereg uwag z wielu różnych działów, nie rzadko z korektami również w późniejszych terminach, często są to uwagi wzajemnie sprzeczne, bądź wykluczające wprowadzone poprawki. Zebranie uwag w jeden ostateczny dokument, sygnowany przez opiekuna wniosku, ułatwi procedowanie wprowadzania zmian. Chcemy tym samym uniknąć sytuacji, że po odesłaniu przez producenta wskazanych korekt, otrzyma on nowe korekty, wcześniej nie uwzględnione.

Dodatkowo **termin** wprowadzenia wyznaczonych zmian powinien być **jasno określony w Programach Operacyjnych i wynosić nie mniej niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania do wprowadzenia zmian do złożonych dokumentów.**

Ad 4) **Tryb naboru i wyboru wniosków dla Priorytetu I- Rozwój projektu,**
pkt 7, ppkt 3 (strona 32), oraz dalej przy opisie pozostałych Priorytetów tzw. produkcyjnych (II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX)

oraz

Ad 6) **Priorytet II: Produkcja filmów fabularnych**
Tryb naboru i wyboru wniosków dla Priorytetu II: Produkcja filmów fabularnych,
pkt 3, ppkt 23 (strona 36) oraz dalsze części PO gdzie jest mowa o opinii bankowej.

Zwracamy uwagę na wątpliwości, które mamy w odniesieniu do proponowanej zmiany dotyczącej daty ważności przedstawianej opinii bankowej, wydaje się bowiem, że jej skutkiem będzie ograniczenie zdolności małych i średnich producentów do składania wniosków o dofinansowanie. W obecnym systemie finansowania produkcji filmowej w Polsce jedynie najwięksi producenci (5-8 wybranych firm z ponad 150 istniejących na rynku podmiotów) są w stanie wykazać bieżącą płynność finansową, dokumentując posiadanie środków równoważących koszty produkcji w momencie składania aplikacji do PISF. W Polsce nie istnieją narzędzia typu *completion bond* czy bankowe instytucje zapewniające *cashflow*, które mogłyby zapewnić producentom środki finansowe na rok przed rozpoczęciem produkcji.

Zgodnie z obecną definicją opinii bankowej (str. 37-38, ppkt 22 i pozostałe):

Opinia bankowa (obligatoryjna bez względu na rodzaj wkładu własnego producenta) powinna uwzględniać ocenę współpracy z klientem w okresie rozliczeniowym za ostatnie półrocze oraz informacje: w ilu cyfrach wyrażają się salda, czy podmiot korzysta z kredytów (jakich), czy na rachunku nie ciąży tytuły egzekucyjne. Z opinii bankowej powinna wynikać możliwość sfinansowania zadeklarowanego wkładu finansowego:

Wymagana przez Instytut i składana przez producenta opinia bankowa powinna uwiarygadniać producenta, jako podmiot o stabilnej sytuacji finansowej, bez obciążeń z tytułu zaległości podatkowych czy tytułów egzekucyjnych. W realiach naszego rynku w momencie aplikacji producenci często biorą na siebie zadeklarowane przez partnerów kwoty wynikające z niepodpisanych jeszcze umów (z nadawcami, platformami, dystrybutorami). Wymaganie by, w okresie bezpośrednio poprzedzającym złożenie wniosku, producent dysponował na koncie kwotą kilkuset tysięcy bądź kilku (kilkunastu) milionów **de facto ograniczy możliwość składania wniosków przez mniejsze i średnie podmioty, pozbawiając je dostępu do środków publicznych i w sposób znaczący obniżając możliwość uczciwej rynkowej konkurencji.** Instytut dysponuje pełną gamą narzędzi weryfikujących rzetelność złożonych przez producenta deklaracji w okresie od przyznania promesy do momentu sfinalizowania umowy. Ten czas jest także czasem dla producenta, by zebrać wymagane dokumenty, zamknąć procesy negocjacyjne i skompletować finansowanie. Przerzucanie tego obowiązku na początek procesu aplikacji prowadzi będzie do zaburzenia funkcjonowania rynku filmowego, powstania oligopolu, z wyraźnymi administracyjnie wywołanymi barierami wejścia na rynek i wykluczenia możliwości ubiegania się o finansowanie dotacyjne PISF podmiotów z kategorii MŚP. Niejednokrotnie jest tak, że składane do wniosku listy intencyjne lub deklaracje podmiotów wchodzących również w skład finansowania Producenta, nabierają mocy dopiero w momencie otrzymania decyzji o dofinansowaniu przez Instytut. Taki cel ma właśnie wniosek o promesę do Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.

Postulujemy więc:

- **pozostawienie obecnie obowiązującego terminu daty ważności opinii bankowej (3 miesiące) LUB (w przypadku pozostawienia proponowanego terminu 14 dni ważności dokumentu)**
- **wykreślenie zdania „Z opinii bankowej powinna wynikać możliwość sfinansowania zadeklarowanego wkładu finansowego”**

Jednocześnie zwracamy uwagę na trudności związane z pozyskiwaniem opinii bankowych od koproducentów tj. nadawcy TV oraz podmioty zagraniczne. Wymóg ten jest często trudny do wytłumaczenia naszym partnerom i wprowadza dodatkowe ryzyka budowania struktury finansowania projektu. Podmioty zagraniczne nie budują zabezpieczeń płynnościowych w tak długich okresach przed rozpoczęciem produkcji, gdyż biorą pod uwagę często koszt utrzymania pieniądza.

UWAGI DODATKOWE PO PRODUKCJA FILMOWA:

Proponujemy:

- 1) uwzględnienie całości honorarium producenta w kosztach kwalifikowanych dofinansowanych z dotacji PISF (podobnie jak jest obecnie z wynagrodzeniami reżyserów, scenarzystów etc. – nie ma limitu procentowego);
- 2) uwzględnienie wynagrodzenia więcej niż jednego producenta w kosztach kwalifikowanych dofinansowanych z dotacji PISF (podobnie jak jest obecnie z wynagrodzeniami reżyserów, scenarzystów etc. – gdzie nie ma limitu osób); zmiana ta jest konieczna ze względu na wprowadzenie na rynek polski nowych standardów produkcji, wymagających specjalizacji w poszczególnych obszarach zarządzania produkcją oraz współdziałania wielu osób zatrudnionych na stanowiskach producentów o zawężonym wyspecjalizowanym zakresie odpowiedzialności; ich współdziałanie jest konieczne dla osiągnięcia celu jakim jest doprowadzenie do sfinalizowania projektu audiowizualnego w jego wymiarach realizacyjnym, artystycznym i finansowym; często przy jednej produkcji zatrudnieni są: producent wiodący, producent kreatywny, producent liniowy, producent finansowy;
- 3) zmniejszenie ilości załączników do wniosków tj. KRS, NIP, REGON – dane te są powszechnie dostępne w Internecie,

PRIORYTET IV PRODUKCJA FILMÓW ANIMOWANYCH

W zakresie dotyczącym zaproponowanych zmian w obszarze finansowania animacji z niepokojem przyjmujemy zmiany dotyczące serii animowanych. W oparciu o zebrane przez nas dane wynika, że w ciągu ostatnich 10 lat polskie studia wyprodukowały 58 serii, które składały się z łącznie 1063 odcinków. Dla porównania w ciągu wcześniejszych 50 lat powstało 37 serii składających się łącznie z 882 odcinków. To zestawienie obrazuje dynamikę rozwoju tego sektora w ostatnim dziesięcioleciu. Ponad 80% wspomnianych produkcji powstało ze wsparciem finansowym PISF. Ograniczenie wsparcia Instytutu do dużych serii będzie w naszej ocenie zmianą znaczącą, która **niekorzystnie wpłynie na pręźnie rozwijający się sektor** oraz zniweluje jego dotychczasowy dorobek i sukcesy.

Jeśli zakładany przez PISF kierunek zmian będzie zrealizowany sugerujemy rozważenie wprowadzenia **podziału alokacji na dwie odrębne pule** tj. przeznaczoną dla finansowania animacji artystycznej oraz dedykowaną dla seriali animowanych.

Poniżej przedstawiamy odniesienia do poszczególnych punktów dotyczących zmian w Priorytecie IV „Produkcja filmów animowanych” Programu Operacyjnego Produkcja Filmowa:

Ad 7) Priorytet IV: Produkcja filmów animowanych
pkt 2 ppkt 1) lit. „c” (strona 51)

Zaproponowane w tym punkcie zmiany ograniczają możliwość produkowania serii animowanych dla młodego widza i widowni rodzinnej, które obejmują mniejszą liczbę odcinków niż 52. Biorąc pod uwagę dotychczasową produkcję i dystrybucję polskich serii, jak również projekty znajdujące się na etapie dewelopmentu, które składają się z 13 lub 26 odcinków, uważamy, że powinna zostać utrzymana możliwość składania wniosków również na nowe serie z liczbą odcinków mniejszą niż 52. Chcielibyśmy szczególnie zasugerować pozostawienie możliwości ubiegania się o dofinansowanie produkcji serii składających się z 13 lub 26 odcinków w sytuacji, w której producent jest w stanie przedstawić udokumentowane (np. w formie listu intencyjnego lub umowy przedsprzedaży) zainteresowanie nadawców lub dystrybutorów przedkładanym projektem. Dokumenty te są wystarczającym dowodem perspektywy sprzedaży serialu, co jak rozumiemy jest intencją PISF. Postulujemy rezygnację z wprowadzenia proponowanej, w PO 2022, zmiany brzmienia podpunktu „c”.

Ad 8) Tryb naboru i wyboru wniosków dla Priorytetu IV: Produkcja filmów animowanych
pkt 1 (strona 53) – ograniczenie możliwości składania wniosków o dofinansowanie serii do jednej sesji w ciągu roku.

Ograniczenie możliwości składania wniosków o dofinansowanie serii animowanych dla młodego widza i widowni rodzinnej do jednej sesji w roku będzie, w naszej ocenie, powodowało szereg problemów związanych z rocznym odstępem czasowym pomiędzy kolejnymi sesjami. Nie jest jasne jak (i kiedy) w proponowanej sytuacji rozpatrywane będą poprawki do wniosków. Wydłużenie czasu oczekiwania na możliwość wnioskowania o dofinansowanie generować będzie także dodatkowe koszty związane m.in. z umowami opcji uzyskania praw autorskich. Możliwość wnioskowania w 2 sesjach w ciągu roku skróciłaby okres oczekiwania pomiędzy nimi do pół roku. Ponadto nabór w dwóch sesjach w ciągu roku byłby spójny z naborami w programie MEDIA lub funduszu EURIMAGES. Niezależnie od wprowadzenia ograniczeń we wnioskowaniu o dofinansowanie serii, postulujemy dopuszczenie możliwości złożenia wniosku w dowolnej sesji w ciągu roku w szczególnie uzasadnionych przypadkach takich jak np. wymogi czasowe związane z wnioskowaniem o dofinansowanie z innych funduszy czy terminy wynikające z umów z koproducentami i dystrybutorami.

Ad 10) Priorytet IV: Produkcja filmów animowanych
Tryb naboru i wyboru wniosków dla Priorytetu IV: Produkcja filmów animowanych
pkt 3, ppkt 1) lit. „b” (str. 54)

W naszej ocenie już dotychczasowe zapisy dotyczące przedstawienia 5 scenariuszy przy 13 odcinkach oraz 10 scenariuszy przy 26 odcinkach są mocno wymagające, co wskazywaliśmy w uwagach do Programów Operacyjnych w latach poprzednich. W związku z tym ich podnoszenie do liczby 13 scenariuszy jest tym bardziej nieuzasadnione.

Ad 11) **Priorytet IV: Produkcja filmów animowanych**

Tryb naboru i wyboru wniosków dla Priorytetu IV: Produkcja filmów animowanych
(str. 61) – próby fokusowe i opinia psychologa.

Pozytywnie oceniamy profesjonalizację oceny wniosków o dofinansowanie serii i włączenie do niej próby fokusowej oraz opinii psychologa dziecięcego. Jednocześnie postulujemy o przyjęcie zapisu, który pozwalałby producentowi na dostęp do wypracowanych w trakcie oceny opinii, jak również precyzyjnie określał kto będzie ponosić koszty wskazanych badań fokusowych. Są to dodatkowe elementy oceny, które dotyczą wyłącznie wniosków o dofinansowanie serii animowanych dla młodego widza i widowni familijnej, dlatego powinny być skonstruowane tak żeby nie obciążać dodatkowo samych producentów.

Podsumowując wyżej wymienione uwagi dotyczące priorytetów PO PISF związanych z finansowaniem animacji, chcemy podkreślić, że rozumiemy potrzebę zmian na rynku produkcji serii animowanych. Planowane zmiany powinny jednak wspierać i rozwijać model produkcji, który aktualnie, w zdecydowanej większości, opiera się na seriach składających się z 13 i 26 odcinków. Sprzyjające warunki produkcji i zwiększenie puli środków finansowych przeznaczonych na wsparcie finansowe filmu animowanego (w tym zaangażowanie nadawcy publicznego) stworzą sytuację, w której będzie mogło powstawać coraz więcej także dużych serii. Zmiana taka powinna jednak następować w sposób ewolucyjny, gdyż radykalne ograniczenie mechanizmów wsparcia finansowego doprowadzić może do ponownego kryzysu branży animacji, którą studia filmowe we współpracy i ze wsparciem Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej odbudowują od ponad 10 lat.

ROZDZIAŁ 5 Program Operacyjny V - PROMOCJA POLSKIEGO FILMU ZAGRANICĄ

Ad 1) **Priorytet II: Dystrybucja polskiego filmu za granicą**

Tryb wyboru i naboru wniosków PO Promocja polskiego filmu za granicą dla Priorytetu II
I. Informacje ogólne, pkt 9 (str. 221)

Trudno odnieść się do tej zmiany, gdyż dostępny na stronie PISF dokument Programów Operacyjnych z roku 2021 (dostęp 4 listopada) ma jedynie 220 strony – a nie 221 jak wskazano w odnośniku komentowanego dokumentu. Prosimy o doprecyzowanie o jakiego rodzaju oświadczenie chodzi i informację dotyczącą jaka forma będzie uznana za właściwą w zakresie przedmiotu przeniesienia praw.

DODATKOWE UWAGI OGÓLNE DO PROGRAMÓW OPERACYJNYCH:

Wnosimy o **określenie jasnych zasad cesji projektów między producentami, a także przy zmianie formy prawnej w jakiej działa producent** oraz o wskazanie podstawy prawnej obecnej częstej praktyki PISF, który uniemożliwia producentom dokonywania cesji projektów. Brak możliwości dokonania cesji dofinansowania i ograniczenie możliwości cesji umowy ogranicza w zdecydowany sposób możliwość rozwoju producentów np. poprzez tworzenie spółek celowych do realizacji danego projektu.

Proponujemy także wprowadzenie poniższych zmian:

- 1) w Priorytecie „Rozwój Projektu” poszerzenie katalogu prac uznanych za twórcze o: tłumaczenia, opracowania graficzne, przygotowanie pakietów i prezentacji projektu;

- 2) w Priorytecie „Produkcja Koprodukcji Mniejszościowych” – uproszczenie formalne przy składaniu wniosków; oświadczenie koproducentów o posiadaniu środków zamiast opinii bankowej zagranicznych podmiotów;
- 3) rozszerzenie Priorytetu IX: „Produkcja oraz Rozwój Projektów filmów dla młodego widza lub widowni rodzinnej” o film dokumentalny;
- 4) w Priorytecie „Produkcja Filmów Dokumentalnych” dla filmów o budżecie do 1 mln złotych konieczność wykonania tylko 1 audytu zamiast 2;
- 5) w Priorytecie „Produkcja Filmów Dokumentalnych” dla filmów przeznaczonych do eksploatacji w pierwszej kolejności w kinach o budżecie do 1 mln złotych możliwość wykonania kopii DCDM zamiast kopi światłoczułej;
- 6) w Priorytecie „Produkcja Filmów Dokumentalnych” przy wkładzie finansowym poniżej 50 tysięcy złotych brak konieczności dołączania opinii bankowej na etapie wniosku;
- 7) włączenie do treści PO PISF 2022 mechanizmów kwalifikowania kosztów zrównoważonej produkcji audiowizualnej w formie zapisów ogólnych lub szczegółowej listy kosztów kwalifikowanych zgodnej lub podobnej do listy przedstawionej przez Dyrektora Izby w korespondencji prowadzonej w efekcie panelu poświęconego temu zagadnieniu w ramach Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni/ Gdynia Industry.

Z wyrazami szacunku,

Zarząd Krajowej Izby Producentów Audiowizualnych